

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри правового
регулювання економіки

Протокол № 1 від 2.09.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань

08 Право

Спеціальність

081 Право

Освітній рівень

перший (бакалаврський)

Освітня програма

Правове регулювання економіки

Статус дисципліни

обов'язкова

Мова викладання, навчання та оцінювання

українська

Розробник :

д.ю.н, професор

Юлія КИРИЧЕНКО

Завідувач кафедри

правового регулювання
економіки

Юрій ШИНКАРЬОВ

Гарант програми

Лариса ЄРОФЄЄНКО

Харків
2024

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Адміністративне право» є обов'язковою освітньою компонентою підготовки за освітньою програмою «Правове регулювання економіки» першого (бакалаврського) рівня. Вивчення навчальної дисципліни сприяє розвитку загальної правової культури, дає глибокі знання в сфері адміністративно-правових відносин.

Відповідно до Конституції України утвердження і забезпечення прав і свобод людини, соціальний, правовий та економічний захист громадян є найважливішою функцією держави. Реалізація зазначених конституційних положень значною мірою залежить від організації та функціонування публічного управління, діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб.

Основоположне значення для підготовки майбутніх спеціалістів у сфері юриспруденції займає вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право», яке є найважливішою фундаментальною галуззю правової системи України, що регулює суспільні відносини, які виникають у сфері публічного адміністрування в процесі здійснення виконавчо-розпорядчої діяльності органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Актуальність навчальної дисципліни базується на вивченні складного комплексу теоретичних положень та правових інститутів, значного масиву нормативно-правових актів, що містять норми адміністративного права і визначають статус різних суб'єктів управлінських стосунків, а також широкого діапазону суспільних відносин управлінського характеру з урахуванням їх всебічного адміністративно-правового регулювання.

Вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право» сприяє засвоєнню основних теоретико-правових положень, що стосуються сутності та принципів державного управління; механізму адміністративно-правового регулювання; суб'єктів адміністративного права; форм та методів державного управління; поняття властивостей та принципів адміністративної відповідальності; суті, загальноправових ознак та елементів юридичного складу адміністративного правопорушення; системи та характеристики адміністративних стягнень та специфіки їх накладення; аналізу юридичних складів окремих адміністративних проступків та особливостей провадження в справах про адміністративні правопорушення уповноваженими на те органами; забезпечення законності в державному управлінні; адміністративно-правових основ міжгалузевого управління; управління економікою та соціально-культурним будівництвом.

Вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право» сприяє

розвитку загальної правової культури, дає глибокі знання в галузі права та в процесі регулювання адміністративно-правових відносин.

Метою навчальної дисципліни «Адміністративне право» є підготовка майбутніх фахівців у галузі права, що покликане дати здобувачам знання з теорії адміністративного права, вивчення адміністративного законодавства та матеріалів юридичної практики, формування у них прикладних навиків та умінь застосовувати набуті знання у конкретній ситуації.

Головні завдання навчальної дисципліни полягають у розумінні сенсу категорій адміністративного права, змісту адміністративного правовідносин та закономірностей їх розвитку, формуванні у студентів системи знань, вмінь, практичних навичок, необхідних для реалізації, охорони та захисту прав у сфері адміністративного законодавства.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є комплекс теоретичних положень, правових інститутів і нормативного матеріалу щодо регламентації відносин, що виникають у зв'язку з реалізацією функцій державної виконавчої влади, змістом якої є управління суспільством.

Об'єктом навчальної дисципліни є правові відносини, що врегульовані нормами адміністративного права.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН 3.	ЗК1. ЗК3. ЗК6. ЗК7. СК7. СК8. СК9. СК10. СК12. СК13.
РН 5.	ЗК1. ЗК2. ЗК3. ЗК4. ЗК8. СК7. СК8. СК9. СК10. СК12. СК13.
РН 9.	ЗК1. ЗК2. ЗК3. ЗК8. ЗК13. СК7. СК8. СК9. СК10. СК11. СК12. СК13.
РН 12.	ЗК1. ЗК3. ЗК4. ЗК7. ЗК8. ЗК13. СК7. СК8. СК9. СК10. СК12.
РН 13.	ЗК1. ЗК2. ЗК4. СК7. СК8. СК9. СК10. СК12.
РН 18.	ЗК2. ЗК3. ЗК11. ЗК13. СК7. СК8. СК9. СК12. СК13. СК16.
РН 20.	ЗК1. ЗК3. ЗК4. ЗК7. ЗК11. ЗК13. СК7. СК8. СК9. СК10. СК11. СК12. СК13. СК16.

РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальна частина

Тема 1. Адміністративне право як галузь публічного права

Поняття і предмет адміністративного права України. Співвідношення адміністративного права із суміжними галузями права. Система адміністративного права. Поняття адміністративного права як науки. Розвиток науки адміністративного права.

Державне управління як вид соціального управління. Поняття державного управління. Основні риси управлінської діяльності. Поняття та види функцій державного управління. Структура державного управління.

Тема 2. Адміністративно-правові норми

Поняття, зміст та структура адміністративно-правових норм. Види адміністративно-правових норм. Дія адміністративно-правових норм в часі, в просторі, за категоріями осіб.

Поняття та види джерел адміністративного права України.

Тема 3. Адміністративні правовідносини: поняття та загальна характеристика

Поняття, ознаки та особливості адміністративно-правових відносин. Види адміністративно-правових відносин.

Структура адміністративно-правових відносин: суб'єкт, об'єкт та зміст адміністративно-правових відносин.

Тема 4. Правовий статус суб'єктів адміністративного права. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права

Поняття, ознаки та правовий статус суб'єктів адміністративного права.

Президент України як суб'єкт адміністративного права.

Поняття органів виконавчої влади, їх ознаки. Правове становище органів виконавчої влади. Компетенція, підвідомчість і повноваження органів виконавчої влади.

Види органів виконавчої влади. Організаційна структура і штати органів виконавчої влади.

Тема 5. Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування

Органи місцевого самоврядування в Україні як суб'єкти адміністративного права. Правове становище органів місцевого самоврядування в Україні. Компетенція та повноваження органів місцевого самоврядування.

Система місцевого самоврядування в Україні.

Тема 6. Адміністративно-правовий статус громадян та громадських об'єднань

Адміністративно-правовий статус громадян України. Адміністративна правоздатність і дієздатність громадян. Права та обов'язки громадян у сфері державного управління.

Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права. Поняття та види об'єднань громадян. Адміністративно-правовий статус об'єднань громадян.

Змістовий модуль 2. Особлива частина

Тема 7. Публічна служба

Поняття і основні принципи публічної служби. Види публічної служби.

Державна служба як складова публічної служби. Поняття і основні принципи державної служби. Види державної служби. Правове регулювання державної служби.

Поняття посади і державних службовців. Види державних службовців. Адміністративно-правовий статус державних службовців. Особливості правового статусу посадових осіб.

Підстави та види відповідальності державних службовців. Дисциплінарна відповідальність державних службовців, її підстави та види.

Тема 8. Форми і методи публічного управління

Поняття форм публічного управління. Види форм управління. Правові акти публічного управління, їх поняття, ознаки та юридичне значення.

Відмінність актів публічного управління від інших документів та рішень. Види актів публічного управління.

Поняття методів публічного управління, їх класифікація. Переконавання та примус у публічному управлінні. Методи прямого і непрямого управління. Адміністративні і економічні методи. Регулювання, загальне керівництво і безпосереднє управління.

Тема 9. Адміністративні послуги

Поняття адміністративної послуги. Ознаки адміністративної послуги. Відмінність адміністративної послуги від інших видів послуг у публічній сфері. Види адміністративних послуг. Принципи надання адміністративних послуг.

Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг. Юридична характеристика суб'єкта звернення. Суб'єкт надання адміністративних послуг. Правове становище центрів надання адміністративних послуг.

Тема 10. Забезпечення законності та дисципліни в публічному управлінні

Принцип законності у державному управлінні, його зміст і значення. Співвідношення законності і дисципліни. Поняття та види способів забезпечення законності в державному управлінні.

Поняття та види контролю. Державний контроль в управлінні, його види. Контроль органів законодавчої влади. Контрольні повноваження Президента України. Контроль органів виконавчої влади. Адміністративний нагляд. Функції, повноваження та система державних інспекцій. Контроль органів судової влади, форми його здійснення. Громадський контроль в державному управлінні та його значення.

Прокурорський нагляд як спосіб забезпечення законності в державному управлінні. Поняття і предмет загального нагляду прокуратури. Повноваження прокурора по здійсненню загального нагляду. Акти прокурора в порядку загального нагляду.

Тема 11. Поняття та особливості адміністративної відповідальності

Поняття та ознаки адміністративної відповідальності. Принципи адміністративної відповідальності.

Нормативно-правова основа адміністративної відповідальності. Кодекс України про адміністративні правопорушення.

Тема 12. Адміністративне правопорушення та адміністративні стягнення

Поняття адміністративного правопорушення (проступку), його ознаки. Юридичний склад адміністративного проступку, його поняття, значення, структура та види.

Мета та зміст адміністративних стягнень. Види адміністративних стягнень. Основні і додаткові стягнення. Підстави та порядок звільнення від адміністративної відповідальності.

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) та завдань

Назва теми	Зміст
Тема 1. Завдання 1.	Визначити зміст адміністративного права як галузі публічного права
Тема 2. Завдання 2.	Визначати поняття, зміст та структуру адміністративно-правових норм
Тема 3.Завдання 3.	Надати характеристику адміністративно-правовим відносинам
Тема 4. Завдання 4.	Визначити правовий статус суб'єктів адміністративного права
Тема 5. Завдання 5.	Визначати правове становище органів місцевого самоврядування в Україні
Тема 6. Завдання 6.	Визначати адміністративно-правовий статус громадян та громадських об'єднань
Тема 7. Завдання 7.	Знати поняття, види, основні принципи публічної служби
Тема 8. Завдання 8.	Надати характеристику формам і методам публічного управління

Тема 9. Завдання 9.	Визначити поняття адміністративної послуги, її ознаки. Відмежувати адміністративну послугу від інших видів послуг у публічній сфері.
Тема 10. Завдання 10.	Забезпечення законності та дисципліни в публічному управлінні
Тема 11. Завдання 11.	Знати поняття, ознаки, принципи адміністративної відповідальності.
Тема 12. Завдання 12.	Визначити юридичну характеристику адміністративного правопорушення та адміністративних стягнень

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3.

Перелік самостійної роботи

Тема 1-12.	Вивчення лекційного матеріалу та нормативної бази.
Тема 1-12.	Підготовка до практичних занять.
Тема 12.	Виконання індивідуального завдання.
Тема 6, 12.	Виконання творчого завдання.
Тема 6, 12.	Написання модульних контрольних робіт.
Тема 1-12.	Підготовка до іспиту.

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та години самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (лекція (Тема 1-12), проблемна лекція (Тема 10-12)).

Наочні (візуалізація (Тема 1-12)).

Практичні (практична робота (Тема 1-12), ділова гра (Тема 12), кейс-метод (Тема 8, 11, 12)).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

- для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) - 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним - 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

- для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) - сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: виконання практичних завдань (30 балів), письмові контрольні роботи (10 балів), творчі роботи (презентації) (10 балів), індивідуальне завдання (10 балів).

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни з формою семестрового контролю екзамен (іспит)).

ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Навчальна дисципліна “АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО”

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Спеціальність 081 «Право»

Освітня програма «Правове регулювання економіки»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1. I.

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

ТЕСТИ (максимальна кількість балів за

виконання цього завдання – 15):

1. Як співвідносяться норми адміністративного та конституційного права?

- а) вони є рівноправними
- б) норми конституційного права мають майновий характер
- в) норми конституційного права є основоположними
- г) норми конституційного права є допоміжними

2. Якими особливостями характеризуються відносини, що становлять предмет адміністративного права?

- а) їх учасниками є лише юридичні особи
- б) вони виникають у сфері публічного адміністрування
- в) їх учасником завжди є Президент України
- г) їх учасниками є менеджери

3. Що слід розуміти під методом адміністративно-правового регулювання?

- а) систему прийомів, способів та засобів
- б) форми публічного адміністрування
- в) види діяльності органів виконавчої влади
- г) правове забезпечення публічного адміністрування

4. Як співвідноситься публічний інтерес та державний інтерес?

- а) це тотожні поняття
- б) державний інтерес є частиною публічного інтересу
- в) публічний інтерес є частиною державного інтересу
- г) зміст цих понять взагалі не перетинається

5. Яка із названих груп суспільних відносин не належить до предмету адміністративного права?

- а) суспільні відносини, пов'язані з організацією та діяльністю адміністративних судів
- б) суспільні відносини, які виникають у зв'язку із забезпеченням суб'єктами публічної влади, насамперед публічною адміністрацією, прав і свобод людини і громадянина
- в) суспільні відносини, які мають місце у внутрішньо-організаційній діяльності органів публічної влади
- г) суспільні відносини, що виникають у зв'язку із застосуванням заходів адміністративної відповідальності до фізичних та юридичних осіб

6. Як називається спеціальний метод адміністративного права, що полягає у наданні керованому суб'єкту (підпорядкованій особі) права вимагати від керуючого суб'єкта вчинення певних дій, зокрема – вимагати створення необхідних для своєї діяльності умов (матеріальних, організаційних тощо)?

- а) координації
- б) реординації
- в) субординації
- г) диспозитивний

7. Які суспільні відносини належать до предмету регулювання адміністративного права?

- а) що виникають у сфері фінансової діяльності держави з приводу акумуляції, розподілу та використання грошових коштів, які становлять національний дохід держави
- б) які мають місце у внутрішньо-організаційній діяльності органів публічної влади
- в) особисті немайнові правовідносини
- г) по виробництву та реалізації продукції, виконання робіт і надання послуг державними підприємствами

8. Як співвідносяться категорії «джерело адміністративного права» та «форма адміністративного права»?

- а) вони є повністю тотожними
- б) категорія «джерело адміністративного права» є більш широкою та включає зміст категорії «форма адміністративного права»

- в) категорія «форма адміністративного права» є більш широкою та включає зміст категорії «джерело адміністративного права»
- г) зміст даних категорій взагалі не перетинається

9. До якої частини системи адміністративного права входить адміністративноделіктне право?

- а) Загальної частини
- б) Особливої частини
- в) Спеціальної частини
- г) Юрисдикційної частини

10. До якої частини системи адміністративного права входить інститут адміністративних послуг?

- а) Загальної частини
- б) Особливої частини
- в) Спеціальної частини
- г) Процесуальної частини

11. Яка з частин адміністративно-правової норми містить вказівку на фактичні умови, за яких ця норма має застосовуватись?

- а) гіпотеза
- б) диспозиція
- в) санкція
- г) припис

12. Який з перерахованих принципів адміністративного права є спеціальним?

- а) законності
- б) рівності громадян перед законом
- в) пріоритету прав та свобод людини і громадянина
- г) індивідуалізації покарання

13. Який елемент адміністративної правосуб'єктності належить фізичним особам від народження та не може бути відчуженим?

- а) адміністративна правоздатність
- б) адміністративна дієздатність
- в) адміністративна деліктоздатність
- г) адміністративна тестаментоздатність

14. Яка ознака є характерною для принципів адміністративного права?

- а) займають другорядне положення відносно норм адміністративного права
- б) заповнюють прогалини у сфері адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.
- в) стосуються виключно правотворчої діяльності суб'єктів публічної адміністрації
- г) обов'язково мають бути закріплені в Конституції чи законах України

15. Які акти можуть бути скасовані Кабінетом Міністрів України?

- а) розпорядження Президента України
- б) накази центрального органу виконавчої влади
- в) рішення міської ради
- г) розпорядження голови місцевої державної адміністрації

II. ВІДКРИТЕ ПИТАННЯ (максимальна кількість балів за виконання цього завдання – 10):

Визначте поняття і ознаки законності як принципу здійснення публічної адміністрацією владних повноважень

III. ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ (максимальна кількість балів за виконання цього завдання – 15):

Громадянин В. звернувся до Харківської міської ради із зверненням щодо захисту своїх прав та законних інтересів. Користуючись чинним законодавством України визначте порядок здійснення органами адміністративної юрисдикції розгляду звернень громадян.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ РОБІТ

Екзменаційний білет включає 15 тестів, 1 відкрите питання та 1 практичне завдання. Кожне з завдань оцінюється певною кількістю балів, відповідно до рівня їх складності. Сумарна кількість балів складає 40 балів.

Тести.

Вірна відповідь на тестове питання оцінюється в 1 бали. Максимальна кількість балів – 15

Відкрите питання.

Максимальна оцінка завдання - 10 балів, із них:

10 балів передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна з елементами самостійності; вдало використовується вивчений матеріал при наведенні прикладів; відповідь підкріплюється посиланнями на додаткову літературу.

9 - 8 балів передбачає досить високий рівень знань і навичок: відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; наявні труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабе знання додаткової літератури.

7-6 балів передбачає наявність знань лише основної літератури, здобувач відповідає по суті на питання і в загальній формі розбирається в матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

5-4 передбачає неповні знання здобувача основної літератури; здобувач лише в загальній формі розбирається в матеріалі, відповідь неповна і неглибока; недосить правильні формулювання, порушується послідовність викладення матеріалу, виникають труднощі при наведенні прикладів.

3 - 1 балів ставиться, коли здобувач не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді.

0 балів ставиться, коли здобувач не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання.

Практичне завдання.

Практичне завдання – ситуаційне завдання (кейс) 1 шт.

Здобувачу надається життєва ситуація, а йому слід вирішити яку норму права і як саме слід застосовувати у цій ситуації.

Максимальна оцінка за виконання практичних завдань становить **15 балів**, із них:

15 - здобувач повністю володіє системними знаннями навчального матеріалу, дає абсолютно правильну аргументовану відповідь з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Відповідь повна, логічна, містить аналіз і систематизацію. В кінці дає проаналізований та обґрунтований висновок ситуаційного завдання.

14 - здобувач повністю володіє системними знаннями навчального матеріалу, дає абсолютно правильну аргументовану відповідь з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний

акт/акти. При вирішенні ситуаційного завдання припускається окремих незначних нечіткостей.

13 - здобувач вирішує ситуацію повністю, з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Його відповіді в цілому правильні, логічні і достатньо обґрунтовані з незначними помилками.

12 - здобувач вирішує ситуацію неповно, допущені суттєві погрішності. Відповідь дає без посилань або з неправильними посиланнями на відповідні статті законодавства або вказуючи при цьому неправильний нормативний акт/акти. З окремими помилками дає визначення основних понять, може частково аналізувати навчальний матеріал.

11 - здобувач вирішує ситуацію неповно, з суттєвими помилками. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти не застосовує. Висловлює у висновках лише свою думку чи своє бачення вирішення ситуаційного завдання, припускається значної кількості помилок.

10 - здобувач ситуацію розкриває неповно або зовсім не розкриває. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти відсутні. Володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, без відтворення окремих норм, припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається із значними труднощами при аналізі та порівнянні різних явищ та процесів, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

9 - здобувач вирішує ситуацію з посиланням на відповідні статті законодавства, вказуючи при цьому правильний нормативний акт/акти. Але висновок суперечить зазначеним нормативним актам.

8-6 - здобувач ситуацію розкриває неповно або зовсім не розкриває. Посилання на відповідні статті законодавства та/або вказівки на правильний нормативний акт/акти зазначає, але висновок робить зовсім інший, що суперечить зазначеному законодавству.

5-3 - здобувач правильно вирішити ситуацію не може. Володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, стикається із значними труднощами при аналізі та порівнянні різних явищ та процесів.

2 - здобувач зазначає лише статті законодавства та/або вказівки на нормативний акт/акти, обґрунтування та визначення відповіді відсутні.

1 - здобувач не володіє навчальним матеріалом, виконати завдання не може. Висловлює свою думку без посилань на законодавство.

0 - здобувач не володіє навчальним матеріалом, виконати завдання не може.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року// Офіційний вісник України.–2010.– № 72/1.– Ст.2598
2. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 року № 2747–IV// Офіційний вісник України.–2005.–№32– Ст.1918
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X, редакція від 27 квітня 2014 року/ / Відомості Верховної Ради УРСР. –1984. –№ 51. –Ст.1122.
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року //Відомості Верховної Ради України. -1997.- № 24. – Ст.170.
5. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року //Відомості Верховної Ради України. -1999. - № 20-21. - Ст.190.
6. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 року // Офіційний вісник України. -2001. - № 26 – Ст.1151
7. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011року // Офіційний вісник України. -2011.-№ 27 –Ст.1123
8. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.] ; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3866/1/%D0%B0%D0%B4%D0%BC%D1%96%D0%BD%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%20%D0%B7%D0%B0%D0%B3%20%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82.pdf>
9. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галуцько, П.Діхтієвський, О.Кузьменко та ін. ; за ред. В.Галуцька, О.Правоторової. – Видання четверте. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 656 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2bac_pravo/Halunko.P.Administrativne-pravo-Ukrayiny.-2021.pdf
10. Загальне адміністративне право України : підручник / за заг. ред.: акад. С. Ківалова і проф. Л. Білої-Тіунової ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 792 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4fmb_pravo/Admin.-pravo-2023-Kivalov.pdf
11. Остапенко, О. Г. Конституційне право України [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. Г. Остапенко, В. В. Сергієнко; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (2,56 МБ). - Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. - 259 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25176>

Додаткова

12. Кириченко Ю. М. Щодо питання визначення поняття та призначення місцевого самоврядування України / Ю. М. Кириченко // Юридичний науковий електронний журнал. - 2023. - № 12. - С. 254 – 258. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/32671>
13. Кириченко Ю. М. Особливості адміністративно-правового регулювання відповідальності органів місцевого самоврядування. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 4. С. 479 – 486. URL: <http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/12/PAP-4-2020.pdf>
14. Кириченко Ю. М. Адміністративні акти органів місцевого самоврядування: проблеми визначення та реалізації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2020. № 43. С. 40-43.
15. Кириченко Ю. М. Щодо питання визначення адміністративних послуг органів місцевого самоврядування. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2020. № 2. С. 85-88.
16. Кириченко Ю.М. Органи місцевого самоврядування в системі суб'єктів адміністративного права // «Право та економіка України» - перспективи розвитку»: Матеріали круглого столу (11 грудня 2023 р.). Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. С. 12 – 20. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/31162>
17. Кириченко Ю.М. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян в умовах воєнного стану // Захист прав людини в умовах воєнного стану [Електронний ресурс]: Збірник матеріалів Науково-практичної конференції; 31 січня 2023 року. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. С. 14-20. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28888>
18. Gordon Georee. Public Administration in America, 3rd Edition. New York. St. Martins Press, Inc., 1986. 380 p.
19. Kenneth Warren Administrative Law in the Political System. Law, Politics, and Regulatory Policy. 6th Edition by Routledge, 2019. 424 p.

Інформаційні ресурси

20. www.rada.gov.ua – Офіційний портал Верховної Ради України
21. www.kmu.gov.ua – Урядовий портал.
22. www.nbuv.gov.ua – електронний каталог Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
23. www.library.ukma.kiev.ua – електронний каталог наукової бібліотеки НАУКОВА БІБЛІОТЕКА Національного університету "Києво-Могилянська

академія".

24. www.legality.kiev.ua – електронний каталог Інституту проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого

25. <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7240> – сторінка курсу на платформі Moodle (ПНС ХНЕУ ім. Семена Кузнеця)